

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Vivulskio g. 11, LT-03162 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209, el. p. post@socmin.lt, <https://socmin.lrv.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto
ministerijai

Nr. ()SD -
Į 2019-03-03 Nr. SR-1074

DĖL IŠVADOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija išnagrinėjo išvadoms pateiktą Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą (TAIS Nr. 20-2719) (toliau – Projektas) ir teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Atsižvelgiant į tai, kad sprendimui dėl ugdymosi šeimoje priėmimui svarbus vaiko atstovų pagal įstatymą tinkamas pareigų vykdymas, siūlome tikslinti Projekto 1 straipsniu tvirtinamo Ugdymosi šeimoje įgyvendinimo tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) 7.1.6 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„7.1.6. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgalioto teritorinio skyriaus, kurio veiklos teritorijoje gyvena šeima, informaciją apie tai, kad nebuvo nustatytas (-i) vaiko teisių pažeidimas (-ai), susijęs (-ę) su Vaiko atstovų pagal įstatymą pareigų nevykdymu ar netinkamu jų vykdymu, per pastaruosius dvejus metus;“.

2. Vadovaujantis Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 2 straipsnio 2 dalimi ir 37 straipsnio 3 dalimi, kompleksinė pagalba organizuojama ir teikiama atvejo vadybos taikymo metu, todėl, atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Aprašo 7.1.7 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„7.1.7. savivaldybės, kurios teritorijoje gyvena šeima, administracijos informaciją apie tai, kad nebuvo skirtos minimalios ar vidutinės priežiūros priemonės vaikui ir (ar) nebuvo taikoma atvejo vadyba, inicijuota Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus, nustačius vaiko apsaugos poreikį ar būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį, per pastaruosius dvejus metus;“.

3. Atsižvelgiant į tai, kad Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme ir kituose teisės aktuose vartojama sąvoka „Vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos įgaliotas teritorinis skyrius“, siūlome šią sąvoką vartoti ir Apraše.

4. Siekiant, kad vertinimo išvada būtų priimta tik gavus visus Aprašo 7 punkte nurodytus dokumentus ir informaciją, siūlome Aprašo 8 punkto pirmojoje pastraipoje po žodžių „prašymas dėl ugdymosi šeimoje“ įrašyti žodžius „ir visi Aprašo 7 punkte nurodyti dokumentai bei informacija“.

5. Siekiant Aprašo 8.1.1 papunktyje nurodyto vertinimo kriterijaus aiškumo, siūlome minėtame papunktyje nurodytą kriterijų suderinti su Aprašo 7.2.2 papunktyje keliamu reikalavimu vaiko atstovams pagal įstatymą ir 8.1.1 papunktį išdėstyti taip:

„8.1.1. vaikas namuose turi sveiką ir saugiai įrengtą ugdymosi vietą;“.

6. Siekiant teisinio aiškumo, siūlome konkrečiai įvardinti, kokie yra, ar kur yra numatyti Aprašo 8.1.4 ir 13.1 papunktyje nurodyti rizikos veiksniai.

7. Atsižvelgiant į tai, kad, vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo (redakcija nuo 2020 m. birželio 1 d.) ugdymasis šeimoje gali būti inicijuotas tiek tėvų (globėjų, rūpintojų), tiek paties vaiko nuo 14 iki 18 metų prašymu, siūlome sudaryti tokias pačias sąlygas ir ugdymosi šeimoje nutraukimui, t. y. tikslinti Aprašo 15 punktą, numatant, kad mokymosi sutartis taip pat gali būti nutraukta ir vaiko nuo 14 iki 18 metų, turint tėvų (globėjų, rūpintojų) rašytinį sutikimą, prašymu.

8. Siūlome tikslinti Aprašo 16.4 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„16.4. vaikui skirta minimalios priežiūros priemonė ir (ar) nustatytas (-i) vaiko teisių pažeidimas (-ai), susijęs (-ę) su vaiko atstovų pagal įstatymą pareigų nevykdymu arba netinkamu vykdymu ir Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos arba jos įgalioto teritorinio skyriaus iniciatyva taikoma atvejo vadyba vaikui ir (ar) šeimai, nustačius vaikui apsaugos poreikį arba būtinybės vertinti pagalbos vaikui ir (ar) šeimai poreikį.“

9. Jungtinių Tautų vaiko teisių konvencija, Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymas ir kiti Lietuvos Respublikos teisės aktai nustato, kad vaiko teisė į nuomonės išsakymą ir teisė į dalyvavimą priimant sprendimus, susijusius su vaiko gyvenimu yra viena iš esminių vaiko teisių. Vaiko nuomonės išklauskos ir vaiko dalyvavimo užtikrinimo principas yra įtvirtintas tiek Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 4 straipsnio 4 dalyje, tiek Civilinio kodekso 3.164 straipsnyje. Civilinis kodeksas aiškiai įvardija, kad vaikas, sugebantis suformuluoti savo pažiūras, turi būti išklauskas, kai yra sprendžiamas bet koks su vaiku susijęs klausimas (t. y., ne tik tais atvejais, kai yra nagrinėjami galimi vaiko teisių pažeidimai). Atsižvelgiant į tai, siūlome tikslinti Aprašo 10.6 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„10.6. teikia mokiniui konsultacijas (jei to pageidauja tėvai (globėjai, rūpintojai) ir (ar) mokinys);“.

10. Taip pat, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta šio rašto 9 punkte, siūlome tikslinti Aprašo 10.7 papunktį ir jį išdėstyti taip:

„10.7. sudaro konsultacijų tvarkaraštį ir jį suderina su tėvais (globėjais, rūpintojais) ir vaiku.“

11. Siekiant pilnai įgyvendinti vaiko teisę į dalyvavimą ir nuomonės išsakymą klausimais, tiesiogiai ir netiesiogiai susijusiais su vaiko gyvenimu, Aprašo priedo 8 punktą siūlome tikslinti, sudarant sąlygas pačiam vaikui aktyviai dalyvauti ir išsakyti savo nuomonę – pagal dabartinę formuluotę, tokios sąlygos vaikui nėra sudaromos, už jį nuomonę išsako jo atstovai pagal įstatymą, kas prieštarauja geriausiems vaiko interesams ir neužtikrina vaiko teisės į dalyvavimą. Todėl Aprašo priedo 8 punktą siūlome tikslinti ir jį išdėstyti taip:

„8. Vaiko nuomonė:

8.1. ar vaikas nori būti ugdomas (ugdytis) šeimoje?

8.2. kokios vaiko idėjos apie ugdymąsi šeimoje?

8.3. kita vaiko suteikta informacija apie jo lūkesčius, poreikius, susijusius su ugdymo (-si) procesu (jei yra)“.

12. Taip pat, siūlytina apgalvoti galimybę įtvirtinti labiau aiškias procedūras dėl vaiko nuomonės išklauskos. Tokiu atveju, būtų galima atsisakyti Aprašo priedo 8 punkto ir vietoje jo, Apraše numatyti atskirą priedą, skirtą tik vaiko nuomonės išklauskai, kuriai įtakos neturėtų jo tėvai (globėjai, rūpintojai). Taip pat, siūlytina aiškiau įvardinti, kurie specialistai galėtų išklausti vaiko nuomonę – galbūt tai galėtų būti mokyklos psichologas, pedagoginės psichologinės tarnybos psichologas ar pan. Manytina, kad atskiras priedas dėl vaiko nuomonės išklauskos ir aiškos procedūros leistų išvengti galimo piktnaudžiavimo ir (ar) manipuliavimo vaiko nuomone, taip pat, formalus vaiko nuomonės išklauskos.

Viceministrė

Vilma Augienė

Kristina Stepanova, tel. 8 706 68153, el. p. kristina.stepanova@socmin.lt

Indrė Akaveckienė, tel. 8 706 68238, el. p. indre.akaveckiene@socmin.lt

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Socialinės apsaugos ir darbo ministerija 188603515, A. Vivulskio g. 11, 03610 Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL IŠVADOS LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTUI
Dokumento registracijos data ir numeris	2020-03-23 Nr. (16.1E-34)SD-1569
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vilma Augienė, Viceministrė, Vadovybė
Sertifikatas išduotas	VILMA,AUGIENĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2020-03-23 10:56:50 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žymoje nurodytas laikas	2020-03-23 10:57:12 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2019-11-13 15:11:25 – 2024-11-11 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, LR socialinės apsaugos ir darbo ministerija, į.k. 188603515 LT", sertifikatas galioja nuo 2019-09-25 15:15:31 iki 2022-09-24 15:15:31
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.15
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2020-03-23 11:12:54)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2020-03-23 11:12:54 Dokumentų valdymo sistema Avilys